

kun vil blive givet faa Huse et saadant Jordtilliggende, at Lejeren paa Grund deraf faar den Ret, som dette Lovforslag søger at skaffe ham.

Dernæst faa vi et Utal af Mænd, der skulle besigtige Lodderne. Der er givet Regler for dem, som jeg slet ikke kan forstaa kunne gennemføres. Der staar, at, dersom Brugeren udfører en større Forbedring, saa har han efter 30 Aars Forløb tabt Retten til Erstatning, men sæt nu, at han forlader Lodden efter 25 Aars Forløb, saa har han selvfølgelig Ret til Erstatning, om det er til hel eller delvis Erstatning, staar ikke klart i Loven, men jeg vil antage, at det er til delvis. Denne Erstatning skal imidlertid fastsættes efter, hvad Forbedringen kostede Brugeren paa den Tid, den blev udført. Man maa altsaa have klar Besked om, hvad Prisen paa Murmaterialer, Arbejdskraft og alt muligt var for 25 Aar siden. Jeg synes, at der er noget meningsløst i at forudsætte, at de Mænd, der skulle besigtige og beskrive Lodden, altid ville være klare over, hvad Nettoprisen var baade for Arbejdskraft og Materialier paa et saa langt tilbageliggende Tidspunkt som for 25 Aar siden. Heldigvis er det ikke denne Gang blevet paalagt som Pligt at være Synsmand, saaledes som det var efter Lovforslaget i dets oprindelige Skikkelse, men man har lige saa lidt denne Gang som forrige Gang undgaaet at give de kommunale Myndigheder en hel Del Ulejlighed. De skulle nemlig opbevare de Synsforretninger, der ere blevne afholdte, altsaa skaffe Plads til dem, og Formanden skal meddele Afskrifter af dem, han skal altsaa være Arkivar. Selv Landbrugsministeren er ikke bleven uden forøget Arbejde ved denne Lov. Han skal affatte Formularerne til de Synsforretninger, der skulle afholdes, og han skal være Dommer i enkelte Tvistetilfælde, altsaa heller ikke Landbrugsministeriet er blevet sparet for Ulejlighed. Man har givet Myndigheden for Husenes Brugere en overordentlig stor Udstrækning, thi selv om en eller anden Forbedring ikke har været absolut nødvendig, saa er Brugeren dog berettiget til at foretage den, dersom den giver Huset en forøget Værdi. Han er altsaa endog berettiget til at foretage alvorlige unødvendige Forbedringer, dersom han blot kan paapege, at Huset derved stiger i Værdi.

Jeg har her skildret mine Betænkkeligheder ved at gaa ind paa dette Lovforslag, og Grunden, hvorfor jeg vil stemme imod det. Jeg er overbevist om, at det ikke vil

styrke det gode Forhold mellem Ejer og Bruger af de smaa Huslodder, og jeg er overbevist om, at mangen Ejer herefter vil være mere utilbøjelig end tidligere til at indrømme Landarbejderne et saadant større Jordareal, for hvilket de i økonomisk Henseende i Virkeligheden have saa stærkt Brug.

Rottbøll: I Anledning af det ærede Medlems (la Cour) Ytringer om denne Lov, maa jeg tillade mig at modsige ham paa enkelte Punkter. Det ærede Medlem vil stemme mod Loven, fordi det er en Undtagelseslov, og jeg forstod ikke det ærede Medlem rettere, end at Undtagelsen ligger deri, at man ved denne Lov ikke har skaaret alle Lejerne over een Kam. Han mente, at man her tog Hensyn til visse smaa Lejere af Huse og gav dem visse Fordele, som Lejere af andre Huse ikke fik, han nævnedes forskellige Forhold, hvor Lejerne ogsaa kunde have Lyst til at gøre den ene eller den anden Forbedring ved Huset, men hvor de ikke faa nogen Ret til Erstatning, hvorimod man giver Erstatningsret til disse smaa, ubemidlede Lejere. Ja, for saa vidt kan det gerne kaldes Undtagelseslov, men det er dog ganske klart, at vi i mange, mange Love have den Slags Undtagelser, hvor man tager Hensyn til en Klasse af Befolkningen, der ikke er saa godt stillet. Selv om den kan benævnes som andre Klasser af Befolkningen, saa ere Lejere og Lejere jo to Ting. Det vilde i Virkeligheden være ganske latterligt at tage det samme Hensyn til en Mand i Kjøbenhavn, der lejer en Lejlighed til 2—3,000 Kr., som man tager til en lille Husmand, der lejer en Jordlod paa Landet. Der er saa stor Forskel paa disse to Lejere, at det overhovedet vil være umuligt at lovgive samtidigt for dem begge. Deres hele Forhold er saa forskelligt, selv om de begge maa kaldes Lejere, hvad de jo maa, at der ikke kan gives en Lov, der omfatter dem begge to. Nu mener naturligvis det ærede Medlem, at der i og for sig ingen Grund var til at komme ind paa at lovgive paa dette Omraade. Her vil jeg dog sige til det ærede Medlem, at det forekommer mig, at det er af stor Betydning, at denne Stand, som man her i Landet kalder Husmandsstanden, og som jo yder det store Kontingent af disse Lejere, bliver saa godt stillet som muligt, eller som vi kunne stille dem uden at gaa andres berettigede Interesser for nær. Gennem vort Lovgivningsarbejde i